

7. Про управління відходами: проект Закону України від від 4 червня 2020 2207-1-д [Електронний ресурс] URL http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69033

Данилюк Л.Р.

ЗМІСТ ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Право на екологічну інформацію має основоположний характер і належить до одних із пріоритетних у системі екологічних прав. Проте саме поняття екологічного інформування є комплексним і його розуміння не зводиться тільки до права на екологічну інформацію.

У Великій українській юридичній енциклопедії екологічне інформаційне забезпечення трактується як:

- а) напрям державної екологічної політики;
- б) одна з найважливіших функцій екологічного управління;
- в) одна з основних гарантій реалізації права громадян на вільний доступ до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту та права на її поширення;
- г) визначена законодавством діяльність спеціально уповноважених державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, діяльність яких може негативно вплинути або впливає на стан навколишнього природного середовища, здоров'я людей по доведенню (оприлюдненню) до заінтересованої громадськості, органів та осіб, які приймають управлінські та інші рішення, а також надання екологічної інформації за інформаційним запитом [1, с. 283].

Т. В. Грушкевич стверджує, що екологічне інформаційне забезпечення має комплексний характер, оскільки забезпечує суспільство полівидовою екологічною інформацією. Його багатфункціональність проявляється також у різних підходах до розуміння даного інституту, згруповуючи які можна виділити три основних, як засіб забезпечення екологічної безпеки, як напрямок державного управління щодо реалізації державою своєї національної екологічної політики та як засіб забезпечення права громадян на екологічну інформацію [2, с. 607]. Такий підхід підтримують й інші вчені [3, с. 261]. Всі ці форми мають під собою конституційне підґрунтя у вигляді відповідних норм Основного Закону. Однак, їх практичне втілення залежить від дієвості галузевого зако-

нодавства, що деталізує конституційні норми і передбачає процес їх реалізації [2, с. 607].

Екологічне інформування є елементом правового механізму (інструментом) реалізації державної політики в сфері забезпечення екологічної безпеки. Зокрема воно належить до інформаційно-прогностичних, організаційно-превентивних заходів в системі державно-правових засобів, спрямованих на гарантування стану навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

Крім цього у сфері природокористування екологічне інформаційне забезпечення має особливе значення. За його допомогою органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування отримують дані про природні ресурси, їх кількісні та якісні характеристики, на основі яких вирішують питання про можливість надання природних ресурсів у спеціальне використання чи обмеження такого використання за екологічними чинниками, допустимі обсяги споживання природних сировинних ресурсів на тій чи іншій території, розподіл природних ресурсів між окремими природокористувачами, визначення природних об'єктів, на яких допускається загальне природокористування тощо [4, с. 159].

Слід зауважити, що в такому контексті поняття екологічного інформаційного забезпечення дещо розширює звичний для нас підхід до розуміння екологічного інформування. Адже в більшості випадків, коли говориться про екологічну інформацію чи інформування щодо стану довкілля в першу чергу маються на увазі дані про пені фактори, які впливають або можуть вплинути на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людей, загрозу виникнення надзвичайних екологічних ситуацій тощо, тоді як наведені дефініції є значно об'ємнішими за змістом.

З огляду на підходи науковців до тлумачення екологічного інформування як функції управління, можна стверджувати, що вона реалізується через виконання уповноваженими державними органами та органами місцевого самоврядування своїх обов'язків щодо збору, обробки, надання та використання інформації, яка стосується охорони та відтворення навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

Ще один підхід до розуміння екологічного інформаційного забезпечення – це дослідження його як діяльності уповноваже-

них суб'єктів. Але фактично висвітлення екологічного інформування таким шляхом призводить до трактування його як функції управління в сфері природокористування та охорони довкілля. За винятком діяльності підприємств, установ та організацій, функціонування яких може негативно вплинути або впливає на стан навколишнього природного середовища, здоров'я людей по доведенню (оприлюдненню) до заінтересованої громадськості, органів та осіб, які приймають управлінські та інші рішення, а також надання екологічної інформації за інформаційним запитом (тобто діяльності інших розпорядників інформації), яка не охоплюється визначенням екологічного інформування як функції управління.

Адже екологічне інформування як функція управління – це врегульована нормами екологічного законодавства діяльність уповноважених державних органів та органів місцевого самоврядування щодо збору, обробки, надання та використання інформації, яка стосується охорони та відтворення навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

Тобто екологічне інформування як функція управління проявляється не тільки в кореспондуючому праву громадян звертатися за інформацією обов'язку уповноважених законодавством органів надавати її. Насправді ж в це поняття включається ціла низка заходів, а саме: збір, обробка, надання, використання інформації про стан довкілля.

Належна реалізація даної функції є обов'язком уповноважених державних органів і органів місцевого самоврядування. Водночас виконання її цими органами є гарантією екологічних прав громадян, зокрема на безпечне для життя й здоров'я довкілля та вільний доступ до інформації про його стан.

Отже, поняття екологічного інформаційного забезпечення (екологічного інформування) має комплексний характер, який проявляється у різнофункціональних підходах до розуміння його змісту.

На нашу думку, еколого-інформаційні правовідносини – це врегульовані актами міжнародного законодавства, Конституцією, законами і підзаконними нормативно-правовими актами України суспільні відносини, які виникають в процесі екологічного інформаційного забезпечення та реалізації права на вільний доступ до інформації про стан довкілля.

1. Велика українська юридична енциклопедія: у 20т. / Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т. ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 14: Екологічне право / редкол. Ю. С. Шемшученко (голова), А. П. Гетьман (заст. голови) та ін. 2018. 776 с.: іл.
2. Грушкевич Т. В. Конституційні засади екологічного інформаційного забезпечення. Вісник Донецького національного університету. Сер. В: Економіка і право. 2011. Вип. 1. С. 604–608.
3. Екологічне право України. Академічний курс: підручник / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Київ: Юридична думка, 2005. 848 с.
4. Комарницький В. М. Правові питання екологічного інформаційного забезпечення у сфері природокористування. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. 2010. Вип. 1. С. 157–165.

Іванова В.С.

ШТУЧНО СТВОРЕНІ ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ, ЇХ ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ТА ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ

Практика створення штучних земельних ділянок із застосуванням різних технологій існує вже тривалий час, а отже не є новою для багатьох країн світу. Однак проблематика правового регулювання суспільних відносин, що виникають у зв'язку із здійсненням такої діяльності в Україні, залишається актуальною.

Земельний кодекс (тут і далі – ЗК) України містить лише декілька загальних положень, що стосуються правового режиму штучних земельних ділянок. Так, ЗК у п. «г» ч. 1 ст. 58 визначив, що до земель водного фонду належать землі, серед іншого, зайняті штучно створеними земельними ділянками в межах акваторій морських портів. Більш широко статус штучно створених земельних ділянок ЗК не визначає, окрім декількох положень, зокрема: 1) до земель комунальної власності, які не можуть передаватись у приватну власність, належать земельні ділянки, штучно створені в межах прибережної захисної смуги чи смуги відведення, на землях лісогосподарського призначення та природно-заповідного фонду, що перебувають у прибережній захисній смузі водних об'єктів, або на земельних ділянках дна водних об'єктів (п. е) ч. 4 ст. 83 ЗК); 2) не підлягають передачі в оренду земельні ділянки, штучно створені у межах прибережної захисної смуги чи смуги відведення, на землях лісогосподарського призначення та при-